

OBSAH

Předmluva	9
A. Technologie objemového tváření oceli	11
1. Výhody objemového tváření oceli	11
2. Základní pojmy	12
2.1 Způsoby objemového tváření	12
2.2 Zpevňování materiálu tvářením	17
2.3 Křivky zpevnění a deformační diagramy	22
3. Výpočet tvářecích sil	30
3.1 Deformační odpor	30
3.1.1 Pěchování hranolu	32
3.1.2 Pěchování válce	34
3.1.3 Pěchování složitějších geometrických tvarů	36
3.1.4 Protlačování kruhových průřezů	39
3.1.5 Zvláštní případy objemového tváření	43
3.2 Tvářecí síly	44
3.3 Tvářecí práce a výkon	45
4. Technologické výpočty	48
4.1 Technologičnost tvaru	48
4.1.1 Všeobecné připomínky	50
4.1.2 Pěchování	51
4.1.3 Zpětné protlačování	53
4.1.4 Dopředné protlačování	55
4.2 Výpočet rozměrů a zpevnění	57
4.2.1 Určení objemu výlisku	59
4.2.2 Určení tvaru a rozměru výchozího polotovaru	59
4.2.3 Určení technologického postupu	60
4.2.4 Praktické použití a význam křivek zpevnění	60
4.3 Příklady výpočtu	60
B. Objemové tváření oceli v malosériové výrobě	73
1. Výběr součástí z ekonomického hlediska	73
2. Součásti kalíškového tvaru	75
3. Rotační součásti s průchozím otvorem	78
3.1 Tvar výchozího polotovaru	80
3.1.1 Plný špalík kruhového průřezu	80

3.1.2	Plný špalík čtvercového nebo mnohoúhelníkového průřezu	82
3.1.3	Prstenec	83
3.2	Příprava prstenců z drátu	87
3.3	Způsob a výsledek zkoušek svařovaných prstenců a výlisků z nich	90
3.4	Použití svařovaných prstenců	93
4.	Součásti čepového tvaru	101
5.	Objemové tváření v zahraničí	104

C. Objemové tváření v hromadné výrobě 107

1.	Výroba šroubů	109
1.1	Pěchování	110
1.2	Protlačování	114
1.3	Výrobní metody objemového tváření šestihřanných šroubů	117
1.4	Šrouby s vnitřním šestihranem	122
2.	Výroba matic	127
2.1	Způsob Waterbury	127
2.2	Způsob National	129
2.3	Způsob Hatebur	130
2.4	Způsob Malmedie	131
3.	Součásti z krátkých ústřížků	133
3.1	Kroužky	133
3.2	Dutinky	135
3.3	Převlečné matice	136
4.	Součásti z dlouhých ústřížků	138
4.1	Pedálové osy	138
4.2	Kulový šroub	141
4.3	Klíč s ozubením	145
4.4	Nátrubky	147
4.5	Vřeteno k armatuře	150
4.6	Šlapka motocyklu	151
5.	Příklady ze zahraničí	152
5.1	Výroba návlečných matic	154
5.2	Těleso hydraulického vypínače	155
6.	Tváření na automatických linkách	158
6.1	Sestavení linek	158
6.2	Linka na výrobu šroubů	161
6.3	Linka na výrobu matic	162
6.4	Linka na výrobu šroubů se čtyřhranem pod hlavou	163

D. Materiál a nástroje 165

1.	Oceli pro objemové tváření	165
1.1	Chemické složení	168
1.2	Mechanické vlastnosti	169
1.3	Struktura	170
1.4	Jakost výchozího polotovaru	170
2.	Nástroje	175
2.1	Konstrukční řešení celku	175
2.2	Řešení funkčních částí	186
2.3	Výpočet průtlacnic	190
2.4	Materiál nástrojů	205
2.5	Životnost funkčních částí	209

E. Lisy pro objemové tváření	212
1. Mechanické lisy	212
1.1 Klikové lisy	213
1.2 Kolenové lisy	217
1.3 Výstředníkové lisy	219
2. Hydraulické lisy	219
3. Vybavení lisů	221
3.1 Změna velikosti zdvihu a vzdálenosti beranu od stolu	221
3.2 Vyhazovače	222
3.3 Podávání	224
3.4 Pojistky proti přetížení	229
3.5 Ukazatele lisovací síly	236
3.6 Bezpečnostní zařízení	237
F. Využití klikových lisů pro objemové tváření	239
1. Kontrolní výpočty	239
2. Základní výpočty	240
2.1 Pracovní princip	240
2.2 Průběh síly na beranu	244
2.3 Jmenovitá práce	247
2.4 Síly a práce při různých pracovních způsobech	248
2.5 Kontrola setrvačnicku a motoru	249
2.5.1 Celková práce	249
2.5.2 Práce motoru a setrvačnicku	252
2.5.3 Využití počtu zdvihů	256
3. Použití výpočtů	258
G. Speciální automatické stroje	267
1. Základní požadavky	267
1.1 Úvod	267
1.2 Hospodárné využití automatů	268
1.3 Nároky na konstrukci	269
1.4 Rozdělení automatů	271
2. Konstrukce	272
2.1 Základní znaky a pojmy	272
2.2 Zhotovení ústřížku	274
2.2.1 Podávání drátu	274
2.2.2 Střhání	276
2.3 Tváření výlisku	278
2.3.1 Uložení lisovnic	278
2.3.2 Vyhazování	280
2.3.3 Upevnění lisovnic	282
2.3.4 Berany	284
2.3.5 Přenášení	285
2.4 Pohony automatů	290
2.4.1 Druhy pohonů	290
2.4.2 Spojky a brzdy	292
2.5 Ovládání	295
2.6 Mazání a chlazení	296
2.7 Pojišťovací ústrojí	298

3.	Přehled automatických tvářecích strojů	299
3.1	Vývoj	299
3.2	ČSSR	300
3.3	SSSR	312
3.4	Švýcarsko	314
3.5	NSR	316
3.6	USA	318
3.7	Ostatní země	322
Literatura		327